

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет міжнародних відносин

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

_____ 2023 р.
“ ”

“ МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО ”

для студентів факультету міжнародних відносин

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293«Міжнародне право»

**КРЕДИТНО-МОДУЛЬНА СИСТЕМА
ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ**

2023

Міжнародне публічне право. Програма навчальної дисципліни та плани семінарських занять для студентів факультету міжнародних відносин. - Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. – 54 с.

Розробник:

Земан Ігор Васильович, кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного права

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародного права

Протокол № 1 від. “__” серпня 2023 р.

Анотація навчальної дисципліни

Міжнародне право – це система юридичних норм, які регулюють міждержавні відносини з метою забезпечення миру та співробітництва. Міжнародно-правові норми відбивають складний процес взаємодії держав, постійного перетворення суспільних відносин.

Метою навчальної дисципліни “Міжнародне публічне право” є аналіз та вивчення сучасної системи світового правопорядку та підготовка висококваліфікованих та конкурентоспроможних фахівців з ґрунтовними теоретичними знаннями та практичними навичками аналізувати актуальні проблеми міжнародних відносин на підставі міжнародно-правового підходу.

Завдання навчальної дисципліни “Міжнародне публічне право” полягає в системному і комплексному аналізі наступних питань: поняття, принципів, джерел, суб’єктів міжнародного права, а також огляд таких основних галузей, як Право міжнародних договорів, Право зовнішніх зносин, Право міжнародних організацій, Міжнародне морське право, Міжнародне право прав людини, Право міжнародної безпеки, Міжнародне гуманітарне право, Міжнародне кримінальне право.

Предмет навчальної дисципліни “Міжнародне публічне право” передбачає вивчення національних та міжнародно-правових актів, наукової літератури, що містить основні теоретичні положення предмету та допоможуть сформуванню у студента базові знання з загальної та особливої частини міжнародного права.

Під час вивчення навчальної дисципліни студенти повинні засвоїти відповідні розділи підручників і рекомендованої літератури, опрацювати необхідні правові акти – джерела міжнародного права та вітчизняного законодавства України.

I. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Становлення, поняття та особливості міжнародного права

Походження терміну «міжнародне право». Визначення поняття «міжнародне публічне право». Міжнародне право в період стародавнього світу, Середньовіччя. Класичне та сучасне міжнародне право.

Глобальні проблеми сучасності і міжнародне право. Проблема забезпечення миру і безпеки. Інтернаціоналізація і зростання взаємозалежності держав світу. Загальнолюдські цінності і міжнародне право.

Зовнішні фактори впливу на міжнародне право. Економічні відносини та міжнародне право. Взаємодія зовнішньої політики і міжнародного права. Ідеологія і міжнародне право. Навколишнє середовище, демографічні та інші фактори впливу на міжнародне право.

Характерні риси міжнародного права. Структура міжнародного права. Функції міжнародного права. Природа юридично обов'язкової сили міжнародного права. Особливості виконання норм міжнародного права. Система міжнародно-правової відповідальності за порушення норм міжнародного права.

Поняття системи міжнародного права. Система міжнародного права і система міжнародних відносин. Загальна характеристика структури міжнародного права. Поняття галузі міжнародного права та її структура. Поняття і структура інституту міжнародного права.

Тема 2. Джерела, принципи та норми міжнародного права

Поняття принципів міжнародного права. Система принципів сучасного міжнародного права. Принцип як імперативний регулятор міжнародних відносин.

Принципи сучасного міжнародного права: поняття та історична обумовленість. Класифікація принципів міжнародного права. Кодифікація принципів: Статут ООН, Декларація про принципи міжнародного права, які

стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН 1970 р.. Заключний акт Наради з питань безпеки і співробітництва в Європі 1975 р.

Поняття і характеристика норм міжнародного права. Класифікація норм міжнародного права. Ієрархія норм у міжнародному праві. Імперативні і диспозитивні норми. Норми юридичні і фактичні. Структура норм міжнародного права. Міжнародно-правові звичаєві та договірні норми.

Поняття і зміст джерел міжнародного права. Форми правотворчої діяльності в міжнародному праві. Метод створення юридичних норм: Види джерел міжнародного права. Вимоги до джерел міжнародного права. Вплив національного законодавства і рішень національних судових установ на формування міжнародно-правових норм. Міжнародні судові рішення та їх значення для формування норм міжнародного права.

Наукова доктрина, як джерело міжнародного права.

Тема 3. Особливості міжнародної правосуб'єктності первинних суб'єктів міжнародного права

Поняття міжнародної правосуб'єктності. Виникнення суб'єктів міжнародного права. Види міжнародної правосуб'єктності і класифікація суб'єктів міжнародного права.

Особливості міжнародної правосуб'єктності держави. Основні права та обов'язки держави в системі міжнародно-правового регулювання. Міжнародна правосуб'єктність складних держав. Постійно нейтральні держави і їх міжнародна правосуб'єктність.

Визнання держав у сучасному міжнародному праві. Юридична природа і види міжнародно-правового визнання. Форми і засоби визнання. Визнання уряду: критерії, форми, засоби. Визнання організації опору і національно-визвольного руху.

Питання правонаступництва держав. Теорії правонаступництва. Права та обов'язки держав у галузі правонаступництва. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів 1978 р. і Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів і державних боргів 1983 р.

Тема 4. Особливості міжнародної правосуб'єктності вторинних (похідних) суб'єктів міжнародного права

Міжнародна правосуб'єктність державоподібних утворень.

Міжнародна правосуб'єктність міжнародних організацій. Джерела закріплення міжнародних прав і обов'язків міжнародних організацій. Особливості міжнародної правосуб'єктності міжнародних організацій.

Міжнародна правосуб'єктність народу, нації, які борються за створення незалежної держави. Питання міжнародно-правової суб'єктності фізичних та юридичних осіб.

Тема 5. Правові режими територій у міжнародному праві

Поняття та види території згідно з міжнародним правом: державна, з міжнародним режимом, із змішаним режимом.

Правові основи і засоби формування і зміни державної території. Історія питання. Первинні і вторинні позадоговірні засоби формування і зміни державної території в міжнародному праві до другої світової війни.

Дебеляція. Окулярна окупація. Символічна окупація. Ефективна окупація. Інші засоби зміни території, які практикувались в минулому: (купівля-продаж території, застава, надання в дарунок, як придане при династичних шлюбах тощо.) Природне прирощування території держави (акреція) чи нарощення її частини.

Територія з особливим правовим режимом. Нейтралізовані та демілітаризовані території. Без'ядерні зони: політичні і правові аспекти.

Договори про заборону ядерної зброї в Латинській Америці (Договір Тлателолко) 1967 р., південній частині Тихого океану (Договір Раротонга) 1985 р.. Договори про зону, вільну від ядерної зброї, в Південно-Східній Азії 1995 р. та Африці 1996 р.

Тема 6. Міжнародно-правове регулювання морських територій

Класифікація морських просторів. Загальні положення про режим морських просторів і правовий статус морських суден. Множинність правових режимів морських просторів. Національне законодавство і морське право. Національність суден і пов'язані з цим правові наслідки. Імунітет державних морських суден. Правовий статус військових кораблів та їх екіпажів.

Кодифікація і прогресивний розвиток міжнародного морського права. Перша (1958 р.), друга (1960 р.) і третя (1970-1982 рр.) конференції ООН з морського права. Женевські конвенції з морського права 1958 р. Конвенція ООН з морського права 1982 р.

Міжнародний інституційний механізм у галузі мореплавства й експлуатації ресурсів морських просторів Світового океану (дна морів і океанів, його надр за межами національної юрисдикції).

Правовий режим Арктики. Арктичні держави. Полярні сектори: міжнародно-правова та національно-правова регламентація діяльності держав в арктичних районах. Кордони секторів. Правовий режим Антарктики. Кордони району. Історія відкриття Антарктиди та питання територіальних домагань держав на окремі райони цього материка і прилеглі до нього острови. Вашингтонський договір про Антарктику від 1 грудня 1959 р. і головні риси встановленого ним режиму.

Тема 7. Населення і міжнародне право

Сучасні концепції про становище фізичної особи в міжнародному праві. Статус особи і міжнародна правосуб'єктність. Засоби набування громадянства.

Подвійне громадянство і правові засоби його позбавлення. Втрата громадянства та проблема апатридів. Регламентация громадянства в законодавстві України.

Правове становище іноземних громадян. Правовий статус іноземців в Україні. Право притулку: поняття й історія. Юридичні основи права притулку. Територіальний і дипломатичний притулки.

Правовий статус біженців і переміщених осіб. Внутрішньо переміщені особи в Україні.

Тема 8. Міжнародне право прав людини

Поняття і зміст прав людини. Діяльність України по забезпеченню прав людини. Декларація про державний суверенітет України.

Співробітництво держав у сприянні і розвитку поваги до прав людини. Статут ООН, мирні договори та угоди про опіку після Другої світової війни про права людини. Загальна декларація прав людини 1948 р. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 р. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 р.

Міжнародний механізм у галузі прав людини. Генеральна Асамблея ООН та допоміжні органи.

Процедури, які застосовуються при розробці норм, у галузі прав людини. Декларації та рекомендації. Конвенції і протоколи. Методи, які використовуються при підготовці документів. Прийняття конвенцій про права людини. Застереження до таких конвенцій.

Процедури, які застосовуються для забезпечення користування правами людини. Огляд доповідей про стан дотримання прав людини.

Процедури, які використовуються для заохочення поваги до прав людини. Консультативні послуги в галузі прав людини.

Тема 9. Право міжнародних договорів

Поняття права міжнародних договорів. Кодифікація і прогресивний розвиток права міжнародних договорів.

Міжнародний договір і внутрішньодержавний закон: питання доктрини та практики співвідношення.

Сторони в міжнародній угоді. Право на участь, в міжнародних договорах. Органи, які уповноважені представляти державу чи міжнародну організацію при укладенні договору.

Чинність і нечинність договору. Предмет договору. Правомірність договору. Протиправність міжнародного договору. Застереження до міжнародних договорів.

Класифікація договорів за учасниками, цілями, об'єктом, формою, видами тощо. Типи договорів. Універсальні, регіональні та локальні (партикулярні) договори. Багатосторонні, групові та двосторонні угоди.

Форма міжнародного договору та її юридичне значення. Структура договору, найменування, преамбула, основна частина (матеріальні положення) заключні положення, підписи, додатки. Депозитарій міжнародного договору.

Укладення договору. Етапи укладення міжнародного договору. Дія міжнародного договору. Набрання чинності. Термін дії. Пролонгація. Порядок здійснення договорів. Внутрішньодержавний і міжнародний інституційні механізми реалізації договорів. Дія договору в просторі.

Тема 10. Право зовнішніх зносин

Дипломатичне право – поняття і загальна характеристика. Органи загального політичного керівництва дипломатичними зносинами держави.

Міжнародно-правове регулювання організації та діяльності постійних дипломатичних представництв. Дипломатичні привілеї та імунітети. Дипломатичний протокол і церемоніал.

Право спеціальних місій. Поняття й історія розвитку інституту спеціальних місій.

Правові основи дипломатичної служби України.

Поняття і загальна характеристика консульського права. Принципи і норми, які регулюють консульську діяльність. Суб'єкти консульського права. Внутрішньодержавні органи управління консульськими зносинами. Порядок призначення і відкликання консулів. Консульський патент і екзекватура. Консульський округ. Консульський корпус. Функції консульських установ і засоби їх здійснення. Поняття і юридична природа консульських привілеїв та імунітетів.

Поняття і характерні особливості права представництва держав при міжнародних організаціях і на міжнародних конференціях. Право представництва при міжнародних організаціях і представництва держав.

Правові основи і діяльність України в міжнародних організаціях і на міжнародних конференціях. Інституційний механізм. функції, засоби, персонал і структура представництв України в міжнародних організаціях. Поняття і характерні особливості дипломатичного права міжнародних організацій. Особливості представництва міжнародної організації. Дипломатичний імунітет установ міжнародних організацій.

Тема 11. Право міжнародних організацій

Поняття і розвиток права міжнародних організацій. Зародження і становлення інституту міжнародних організацій в міжнародних відносинах. Правова природа адміністративних союзів XIX ст. Ліга Націй. Сучасна система міжнародних організацій, їх типи і види. Класифікація міжнародних організацій.

Право міжнародних організацій як галузь сучасного міжнародного права. Суб'єкти і об'єкти права міжнародних організацій. Джерела права міжнародних організацій.

Юридична природа міжнародних організацій. Міжнародні організації і державний суверенітет. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних

організацій. Правова основа створення і функціонування міжнародних організацій. Проблема кодифікації права міжнародних організацій.

Організація Об'єднаних Націй. Історія створення і правова природа ООН. Статут ООН. Членство в ООН. Система органів ООН. Генеральна Асамблея. Рада Безпеки. Економічна і Соціальна Рада. Рада з опіки. Міжнародний Суд. Секретаріат ООН. Питання перегляду Статуту ООН.

Спеціалізовані та інші установи системи ООН. Загальна характеристика спеціалізованих установ ООН.

Загальна характеристика, структура та функції регіональних міжнародних організацій (Рада Європи, ОБСЄ, НАТО, Ліга Арабських держав, Африканський Союз)

Тема 12. Міжнародне економічне право.

Поняття, предмет та система міжнародного економічного права. Джерела міжнародного економічного права. Принципи міжнародного економічного права. Суб'єкти міжнародного економічного права. Основні галузі міжнародного економічного права (міжнародне торговельне право, міжнародне фінансове право, міжнародне інвестиційне право).

Тема 13. Міжнародне гуманітарне право

Поняття міжнародного гуманітарного права. Характерні риси міжнародного гуманітарного права як галузі сучасного загального міжнародного права. Суб'єкти і об'єкт міжнародного гуманітарного права. Джерела міжнародного гуманітарного права.

Збройні конфлікти в сучасному світі та їх класифікація. Поняття агресії як найтяжчого міжнародного злочину. Історія вироблення визначення агресії. Зміст і види агресивних акцій.

Учасники збройних конфліктів за класифікацією Додаткових протоколів I та II 1977 р. до Женевських конвенцій 1949 р.

Комбатанти – поняття і коло осіб, яких воно охоплює. Права і обов'язки комбатантів. Умови розповсюдження статусу комбатантів на партизанів, добровольців, учасників національно-визвольних рухів тощо.

Некомбатанти: мирне населення і особи, зі складу деяких категорій збройних сил. Спеціальний правовий статус медичного та духовного персоналу збройних сил воюючих сторін. Поводження з найманцями, шпигунами, вивідачами.

Початок війни і його правові наслідки. Юридична кваліфікація факту оголошення війни чи неоголошення війни при вже розпочатих воєнних діях. Стан війни і доля дипломатичних і консульських відносин, договірних зв'язків. Питання про власність під час війни. Правовий статус іноземців під час війни. Інтернування.

Нейтральні держави і держави, що не воюють: права й обов'язки.

Закони і звичаї війни. Засоби і методи ведення суходільної, морської і повітряної воєн в умовах їх правомірності.

Недопустимість ведення воєнних дій проти мирного населення. Заборона чи обмеження певних видів звичайної зброї і абсолютна протиправність застосування зброї масового знищення.

Режим воєнної окупації — поняття і умови його здійснення. Захист цивільного населення під час війни, у тому числі в умовах воєнної окупації. Обов'язки окупаючої держави. Заборона депортації. Захист культурних цінностей під час війни. Режим військового полону.

Тема 14. Міжнародне кримінальне право та міжнародно-правова відповідальність

Генезис міжнародного кримінального права. Поняття міжнародного кримінального права. Джерела та принципи міжнародного кримінального права.

Поняття, види та форми відповідальності в міжнародному публічному праві. Відповідальність за правомірну діяльність.

Міжнародні злочини та індивідуальна кримінальна відповідальність за міжнародним правом. Злочин міжнародного характеру як явище міжнародного права.

Міжнародні кримінальні судові установи. Міжнародні кримінальні суди ad hoc. Правовий статус Міжнародного кримінального суду.

Міжнародне співробітництво у формі видачі злочинців. Юридична допомога та екстрадиція.

Форми співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю. Роль міжнародних організацій у співробітництві з питань протидії злочинності.

Тема 15. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів

Зміст, становлення, розвиток принципу мирного вирішення міжнародних спорів і його значення в сучасному світі.

Поняття "спір", "ситуація", "конфлікт" щодо міжнародного життя. Види міжнародних спорів. Поняття і види мирних засобів вирішення міжнародних спорів в історичному розвитку. Системи засобів мирного вирішення спорів між державами.

Безпосередні переговори - головний засіб вирішення міжнародних спорів. Класифікація дипломатичних переговорів. Консультації як особлива форма переговорів між державами.

Добрі послуги і посередництво. Спільне і відмінне між ними. Узгоджувальні комісії. Міжнародні угоди про примирювальну процедуру.

Міжнародні третейські суди (арбітражі). Історія розвитку і процедура діяльності третейських судів. Міжнародний судовий розгляд. Юрисдикція міжнародних судових установ: факультативна і обов'язкова.

Конвенція з примирення і арбітражу в рамках ОБСЄ. Ставлення та потреба України до міжнародних судових процедур.

Тема 16. Право міжнародної безпеки

Забезпечення миру не воєнними, а політичними засобами як вимога, продиктована реаліями ядерно-космічного віку.

Поняття і характерні особливості права міжнародної безпеки. Право міжнародної безпеки як галузь сучасного загального міжнародного права. Джерела права міжнародної безпеки. Основні та спеціальні принципи.

Універсальні та регіональні організації і угоди, їх роль у зміцненні системи міжнародної безпеки. Правові основи взаємодії між регіональними організаціями і ООН.

Засоби забезпечення міжнародної безпеки. Індивідуальна самооборона. Колективна самооборона. Система колективної безпеки відповідно до ст.51 Статуту ООН.

Значення постійного нейтралітету і політики неприєднання як засобів обмеження і зменшення небезпеки війни.

Роззброєння і обмеження зброї як матеріальна гарантія міжнародної безпеки у воєнній галузі.

II. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	ТЕМА	Кількість годин			
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
1 семестр					
1	Становлення, поняття та особливості міжнародного права	2	2	2	2
2	Джерела, принципи та норми міжнародного права	2	2	2	
3	Особливості міжнародної правосуб'єктності первинних суб'єктів міжнародного права	2	2	2	
4	Особливості міжнародної правосуб'єктності вторинних (похідних) суб'єктів міжнародного права	2	2	2	
5	Правові режими територій у міжнародному праві	2	2	2	
6	Міжнародно-правове регулювання морських територій	2	2	2	
7	Населення і міжнародне право	2	2	2	
8	Міжнародне право прав людини	2	2	2	
	Всього за 1 семестр:	16	16	48	2
2 семестр					
9	Право міжнародних договорів	2	2	2	

10	Право зовнішніх зносин	2	2	2	
11	Право міжнародних організацій	2	2	2	
12	Міжнародне економічне право	2	2	2	
13	Міжнародне гуманітарне право	2	2	2	
14	Міжнародне кримінальне право та міжнародно-правова відповідальність	2	2	2	
15	Мирні засоби вирішення міжнародних спорів	2	2	2	
16	Право міжнародної безпеки	2	2	2	
	Всього за 2 семестр:	16	16	48	2

III. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Становлення, поняття та особливості міжнародного права

1. Особливості становлення та розвитку міжнародного права.
2. Поняття та зміст міжнародного права.
3. Співвідношення міжнародного з національним правом.
4. Вплив політики, моралі, етики, релігії та інших неправових факторів на міжнародне право.
5. Міжнародний правопорядок: міф чи реальність.

Контрольні запитання:

1. Перелічіть історичні етапи становлення міжнародного права.
2. Сформулюйте визначення міжнародного права.
3. Суть дуалістичної теорії співвідношення міжнародного з національним правом.
4. В чому суть моністичної теорії з приматом міжнародного права? Назвіть приклади країн, де така теорія діє.
5. В чому суть моністичної теорії з приматом національного права? Назвіть приклади країн, де така теорія діє.
6. Назвіть відмінні риси міжнародного та національного права.
7. Поясніть особливості системи та структури міжнародного права.
8. Спільні та відмінні риси міжнародного публічного та приватного права.
9. Вплив моралі на міжнародне право.

Рекомендована література

1. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / В.Г. Буткевич, В.В. Мицик, О.В. Задорожній; за ред. В. Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2002. – 608 с.
2. Міжнародне право /Матіас Гердеген ; пер. з німецької. – Київ : К. І. С., 2011. – 515 с.
3. Міжнародне право: навч. посібник / за ред. М.В. Буроменського. – К., 2006. – 336 с.
4. Міжнародне публічне право: Підручник. – 2-ге вид. / за ред. В.М. Репецького. – К., 2012. - 437 с.
5. Палінчак М.М., Галда П.П., Лешанич М.М. Релігійний фактор у міжнародних відносинах: Навчальний посібник. – Ужгород: Поліграфцентр "Ліра", 2014. – 296 с.
6. Репецька О. І. До питання про співвідношення політики держав та міжнародного права в міжнародних відносинах / Наше право. - № 9. – 2014. – С. 166-174. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nashp_2014_9_29.pdf

7. Спектор О. Незастосовність ідеальної моралі у міжнародному праві / Філософія права і загальна теорія права № 1. – 2013. – С. 191-208. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/filpr_2013_1_19.pdf
8. Ehrlich L. Prawo Narodow / L. Ehrlich. – Lwow: Naklad i власnosc K.S. Jakubowskiego, 1932. – Wydanie drugie. – 651 p.
9. International law. Being the collected papers of Hersch Lauterpacht / ed. E. Lauterpacht. Vol. 1. The general works. – Cambridge, 1970. – 539 p.

Тема 2. Джерела, принципи та норми міжнародного права

1. Поняття та види джерел міжнародного права.
2. Принципи міжнародного права.
3. Імперативні норми міжнародного права.
2. Міжнародний договір, як основне джерело міжнародного права.
3. Міжнародно-правовий звичай.
4. Загальні принципи права, як джерело міжнародного права.
5. Рішення міжнародних судів та наукова доктрина, як допоміжні джерела міжнародного права.
6. Односторонні акти держав та рішення міжнародних організацій як джерела міжнародного права.

Контрольні запитання:

1. В яких міжнародних документах регулюється процес укладення міжнародного договору?
2. Назвіть основні елементи міжнародного звичаю.
3. Поясніть відмінність між міжнародним звичаєм та узвичаєнням.
4. Яка відмінність між загальними принципами права та основними принципами міжнародного права?
5. Назвіть допоміжні джерела міжнародного права згідно ст. 38 Статуту МС ООН.
6. Назвіть джерела міжнародного права, які не закріплені в Статуті МС ООН.

Міжнародно-правові акти та національне законодавство

1. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду ООН від 26.06.1945. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_010
2. Положення про Комісію міжнародного права від 21.11.1947 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_a01
3. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23.05.1969 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_118
4. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_a04
5. Конституція України від 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – ст. 141. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

6. Про міжнародні договори України від 29.06.2004 // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, N 50, ст.540 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>

Рекомендована література

1. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / В.Г. Буткевич, В.В. Мицик, О.В. Задорожній; за ред. В. Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2002. – 608 с.
2. Денисов В. Місце і роль доктрини в міжнародному праві / Правова держава. – 2014. – С. 255-290. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu.gov.ua/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/PrDe_2014_25_16.pdf
3. Київець О.В. Джерело міжнародного права, як природно-правова категорія // Публічне право. – 2011. - №1. – С.76-81.
4. Київець О. Поняття «Джерела міжнародного права» : доктрина і практика / Університетські наукові записки. – 2009. – С. 212-216. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2009_3_41
5. Київець О. Загальні принципи права як джерело міжнародного права: природно-правовий та позитивістські підходи / Вісник Маріупольського державного університету. Сер. : Право. - 2013. - Вип. 5. - С. 141-148. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vmdu_pr_2013_5_27.
6. Кияниця І. Внутрішньодержавне значення джерел міжнародного публічного права // Український часопис міжнародного права. – 2001. - №1. – С.19-24.
7. Міжнародне право /Матіас Гердеген ; пер. з німецької. – Київ : К. І. С., 2011. – 515 с.
8. Міжнародне право: навч. посібник / за ред. М.В. Буроменського. – К., 2006. – 336 с.
9. Міжнародне публічне право: Підручник. – 2-ге вид. / за ред. В.М. Репецького. – К., 2012. - 437 с.
10. Погребняк С. Загальні принципи права, як джерело права // Вісник академії правових наук України. – 2011. - №1 (64). – С.14-25.
11. Degan V.D. Sources of international law. – Martinus Nijhoff Publishers, 1997. – 564 p.
12. Ehrlich L. Prawo Narodow / L. Ehrlich. – Lwow: Naklad i власnosc K.S. Jakubowskiego, 1932. – Wydanie drugie. – 651 p.
13. International Law. Being the collected papers of Hersch Lauterpacht / ed. E. Lauterpacht. Vol. 1. The general works. – Cambridge, 1970. – 539 p.

Тема 3. Особливості міжнародної правосуб'єктності первинних суб'єктів міжнародного права

1. Поняття міжнародної правосуб'єктності. Критерії класифікації суб'єктів міжнародного права.
2. Держава, як суб'єкт міжнародного права.
3. Форми та види визнання держав.
4. Поняття та види правонаступництва держав.
5. Міжнародна правосуб'єктність народів, націй, які борються за створення незалежної держави.

Контрольні запитання:

1. Поясніть відмінність між категоріями суб'єкт права та суб'єкт міжнародного права.
2. В чому полягає зовнішній та внутрішній вираз суверенітету держави?

Міжнародно-правові акти та національне законодавство

1. Конституція України від 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – ст. 141. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду ООН від 26.06.1945. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_010

Рекомендована література

1. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / В.Г. Буткевич, В.В. Мицик, О.В. Задорожній; за ред. В. Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2002. – 608 с.
2. Буткевич В.Г. Генеза доктрини міжнародної правосуб'єктності індивіда / В.Г. Буткевич // Право України. – 2010. – №2. – С. 44-54.
3. Гурнак Л.В. Міжнародно-правове визнання недержавних і протидержавних суб'єктів (повстанських та національно-визвольних рухів) // Часопис Київського університету права. – 2010. – №3. – С. 287-295.
4. Ільницька У. Особливості міжнародно-правової суб'єктності неурядових організацій / Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. Вип. 24. – 2012. – С. 84-91. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/download/63700/59196>

5. Мицик В. В. Питання про міжнародну правосуб'єктність фізичної особи / В. В. Мицик // Альманах міжнародного права. - 2010. - Вип. 2. - С. 25-36. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/amp_2010_2_5
6. Міжнародне право /Матіас Гердеген ; пер. з німецької. – Київ : К. І. С., 2011. – 515 с.
7. Міжнародне право: навч. посібник / за ред. М.В. Буроменського. – К., 2006. – 336 с.
8. Міжнародне публічне право: Підручник. – 2-ге вид. / за ред. В.М. Репецького. – К., 2012. - 437 с.
9. Сироїд Т. Л. Міжнародно-правовий статус Ватикану / Т. Л. Сироїд // Форум права. - 2012. - № 4. - С. 814-818. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index
10. Кохан Г. Л. М. Мальтійський орден як суб'єкт міжнародного права / Юридичний науковий електронний журнал. Вип. № 6. – 2019. – С. 422-424. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.lsej.org.ua/6_2019/105.pdf
11. Ehrlich L. Prawo Narodow / L. Ehrlich. – Lwow: Naklad i власnosc K.S. Jakubowskiego, 1932. – Wydanie drugie. – 651 p.
12. International Law. Being the collected papers of Hersch Lauterpacht / ed. E. Lauterpacht. Vol. 1. The general works. – Cambridge, 1970. – 539 p.

Тема 4. Особливості міжнародної правосуб'єктності вторинних (похідних) суб'єктів міжнародного права.

1. Державоподібні утворення, як суб'єкти міжнародного права.
2. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних організацій.
3. Міжнародний Комітет Червоного Хреста як особливий суб'єкт міжнародного права.
4. Проблеми міжнародної правосуб'єктності фізичних та юридичних осіб.

Контрольні запитання:

1. З якого періоду міжнародні організації набули правосуб'єктність?
2. Поясніть особливості суб'єктів *sui generis*.
3. Коли індивід може виступати суб'єктом міжнародного права?

Міжнародно-правові акти та національне законодавство

3. Конституція України від 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – ст. 141. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
4. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду ООН від 26.06.1945. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_010

Рекомендована література

13. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / В.Г. Буткевич, В.В. Мицик, О.В. Задорожній; за ред. В. Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2002. – 608 с.
14. Буткевич В.Г. Генеза доктрини міжнародної правосуб'єктності індивіда / В.Г. Буткевич // Право України. – 2010. – №2. – С. 44-54.
15. Гурнак Л.В. Міжнародно-правове визнання недержавних і протидержавних суб'єктів (повстанських та національно-визвольних рухів) // Часопис Київського університету права. – 2010. – №3. – С. 287-295.
16. Ільницька У. Особливості міжнародно-правової суб'єктності неурядових організацій / Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. Вип. 24. – 2012. – С. 84-91. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/download/63700/59196>
17. Мицик В. В. Питання про міжнародну правосуб'єктність фізичної особи / В. В. Мицик // Альманах міжнародного права. - 2010. - Вип. 2. - С. 25-36. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/amp_2010_2_5

18. Міжнародне право /Матіас Гердеген ; пер. з німецької. – Київ : К. І. С., 2011. – 515 с.
19. Міжнародне право: навч. посібник / за ред. М.В. Буроменського. – К., 2006. – 336 с.
20. Міжнародне публічне право: Підручник. – 2-ге вид. / за ред. В.М. Репецького. – К., 2012. - 437 с.
21. Сироїд Т. Л. Міжнародно-правовий статус Ватикану / Т. Л. Сироїд // Форум права. - 2012. - № 4. - С. 814-818. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index
22. Кохан Г. Л. М. Мальтійський орден як суб'єкт міжнародного права / Юридичний науковий електронний журнал. Вип. № 6. – 2019. – С. 422-424. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.lsej.org.ua/6_2019/105.pdf
23. Ehrlich L. Prawo Narodow / L. Ehrlich. – Lwow: Naklad i власnosc K.S. Jakubowskiego, 1932. – Wydanie drugie. – 651 p.
24. International Law. Being the collected papers of Hersch Lauterpacht / ed. E. Lauterpacht. Vol. 1. The general works. – Cambridge, 1970. – 539 p.

Тема 5. Правові режими територій у міжнародному праві

1. Поняття та види територій згідно з міжнародним правом
2. Державна територія, її склад. Способи набуття та зміни.
3. Територія з міжнародним режимом та зі змішаним режимом.
4. Правовий режим Антарктики

Контрольні запитання:

1. Назвіть приклади територій зі змішаним режимом.
2. Які ознаки територій з міжнародним режимом,
3. Що таке цесія?
4. Чи дозволяється окупація та анексія в сучасному міжнародному праві?

Міжнародно-правові акти та національне законодавство

1. Договір про постійний нейтралітет та експлуатацію Панамського каналу від 07.09.1977. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/591_002
2. Договір про Шпіцберген від 09.02.1920 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/998_112
3. Договір про Антарктику від 01.12.1959 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_224
4. Конвенція про режим проток від 20.07.1936 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_228
5. Конвенція про режим судноплавства на Дунаї від 18.08.1948 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_175
6. Конвенція щодо забезпечення вільного користування Суецьким каналом від 29.10.1888 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_190
7. Закон України «Про державний кордон України» // *ВВР*, 1992, N 2, ст. 5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>

Рекомендована література

1. Анцелевич Г. «Академік Вернадський» - антарктична науково-дослідна станція України (міжнародно-правові аспекти статусу та діяльності) / Г. Анцелевич // Право України. – 2012. - №3-4. – С. 221-230.
2. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / В.Г. Буткевич, В.В. Мицик, О.В. Задорожній; за ред. В. Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2002. – 608 с.
3. Єлезаров О. Особливість правового режиму морських просторів Арктики / Підприємництво, господарство і право. Вип. 11 – 2016. – С. 212-215. . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Pgip_2016_11_43.pdf
4. Міжнародне право /Матіас Гердеген ; пер. з німецької. – Київ : К. І. С., 2011. – 515 с.
5. Міжнародне право: навч. посібник / за ред. М.В. Буроменського. – К., 2006. – 336 с.
6. Міжнародне публічне право: Підручник. – 2-ге вид. / за ред. В.М. Репецького. – К., 2012. - 437 с.
7. Николаев А.Н. Правовой режим Суэцкого канала. – М., 1960. – 176 с.
8. Репецький В. М. Особливості дії норм внутрішньодержавного права на території з міжнародним режимом / В. М. Репецький // Юридична наука. - 2011. - № 1. - С. 195-200. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jnn_2011_1_32
9. Тимченко Л. Д. Територія в міждержавних відносинах / Л. Д. Тимченко, В. П. Кононенко // Наше право. - 2013. - № 13. - С. 182-188. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nashp_2013_13_33.

Тема 6. Міжнародно-правове регулювання морських територій

1. Кодифікація міжнародного морського права. Класифікація правових режимів морських просторів.
2. Міжнародно-правовий режим внутрішніх вод та територіального моря.
3. Прилегла зона, виключна економічна зона, континентальний шельф.
4. Міжнародно-правове регулювання відкритого моря та Району морського дна.
5. Правовий режим Арктики.

Міжнародно-правові акти та національне законодавство

1. Договір про постійний нейтралітет та експлуатацію Панамського каналу від 07.09.1977. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/591_002
2. Договір про Шпіцберген від 09.02.1920 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/998_112
3. Договір про Антарктику від 01.12.1959 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_224
4. Конвенція про режим проток від 20.07.1936 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_228
5. Конвенція про режим судноплавства на Дунаї від 18.08.1948 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_175
6. Конвенція щодо забезпечення вільного користування Суецьким каналом від 29.10.1888 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_190
7. Закон України «Про державний кордон України» // *ВВР*, 1992, N 2, ст. 5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>

Рекомендована література

10. Анцелевич Г. «Академік Вернадський» - антарктична науково-дослідна станція України (міжнародно-правові аспекти статусу та діяльності) / Г. Анцелевич // *Право України*. – 2012. - №3-4. – С. 221-230.
11. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / В.Г. Буткевич, В.В. Мицик, О.В. Задорожній; за ред. В. Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2002. – 608 с.

12. Єлезаров О. Особливість правового режиму морських просторів Арктики / Підприємництво, господарство і право. Вип. 11 – 2016. – С. 212-215. . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu.gov/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Pgip_2016_11_43.pdf
13. Міжнародне право: навч. посібник / за ред. М.В. Буроменського. – К., 2006. – 336 с.
14. Міжнародне публічне право: Підручник. – 2-ге вид. / за ред. В.М. Репецького. – К., 2012. - 437 с.
15. Репецький В. М. Особливості дії норм внутрішньодержавного права на території з міжнародним режимом / В. М. Репецький // Юридична наука. - 2011. - № 1. - С. 195-200. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jnn_2011_1_32
16. Тимченко Л. Д. Територія в міждержавних відносинах / Л. Д. Тимченко, В. П. Кононенко // Наше право. - 2013. - № 13. - С. 182-188. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nashp_2013_13_33.

Тема 7. Населення і міжнародне право

1. Поняття населення у міжнародному праві.
2. Міжнародно-правові питання громадянства.
3. Правовий статус іноземців, апатридів та біпатридів.
4. Інститут притулку у міжнародному праві.
5. Правовий статус біженців, осіб, які потребують тимчасового захисту та внутрішньо переміщених осіб.

Контрольні запитання:

1. Які види населення розрізняють у міжнародному праві?
2. Що таке громадянство?
3. Перелічіть правові режими іноземців.
4. Які основні документи визначають статус біженця?

Міжнародно-правові акти та національне законодавство

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // ВВРУ, 1996. – №30. – Ст.141. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Закон України «[Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства](#)» від 22.09.2011 // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 19-20. – ст.179. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3773-17/page>
3. Закон України «[Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту](#)» від 08.07.2011 // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 16. – ст.146. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>
4. Конвенція про статус біженців від 28.07.1951 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_011
5. [Конвенція про статус апатридів](#) від 28.09.1954 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_232
6. [Конвенція про скорочення безгромадянства](#) від 30.08.1961 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_240
7. [Декларація про територіальний притулок](#) від 14.12.1967 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_316

Рекомендована література

1. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / В.Г. Буткевич, В.В. Мицик, О.В. Задорожній; за ред. В. Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2002. – 608 с.
2. Дахова І. І. Принцип запобігання виникненню випадків безгромадянства в міжнародних актах і законодавстві України / І. І. Дахова // Форум права. - 2015. - № 4. - С. 79–83. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index
3. Дракохруст, Т. В. Проблеми інституту громадянства у міжнародному праві / Порівняльно-аналітичне право. – 2015. – №4. – с.428-431. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/6096/1/%D0%94%D1%80%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D1%85%D1%80%D1%83%D1%81%D1%82_%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F.pdf
4. Здійснення та захист прав внутрішньо переміщених осіб : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (20 квітня 2017 р., м. Ужгород) / Ужгородський національний університет; За заг. ред. О.Я. Рогача, Я.В. Лазура., М.В. Менджул. – Ужгород: ТОВ «РІК-У» , 2017. – 156 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://univd.edu.ua/science-issue/issue/1547>
5. Міжнародне право /Магіас Гердеген ; пер. з німецької. – Київ : К. І. С., 2011. – 515 с.
6. Міжнародне право: навч. посібник / за ред. М.В. Буроменського. – К., 2006. – 336 с.
7. Міжнародне публічне право: Підручник. – 2-ге вид. / за ред. В.М. Репецького. – К., 2012. - 437 с.

Тема 8. Міжнародне право прав людини.

1. Становлення, поняття та зміст міжнародно-правового захисту прав людини.
2. Джерела міжнародного права прав людини.
3. Класифікація основних прав та свобод людини.
4. Механізм контролю за дотриманням прав людини на універсальному та регіональному рівнях.

I. Міжнародно-правові акти та національне законодавство

1. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду ООН від 26.06.1945. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_010
2. [Загальна декларація прав людини](#) від 10.12.1948 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_015
3. [Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод](#) від 04.11.1950 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_004
4. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права від 16.12.1966 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_043
5. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042
6. American Convention on Human Rights (Signed at the Inter-American Specialized Conference on Human Rights, San Josi, Costa Rica, 22 November 1969) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.hrcr.org/docs/American_Convention/oashr.html
7. African Charter on Human and Peoples' Rights. Concluded at Nairobi on 27 June 1981 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%201520/volume-1520-I-26363-English.pdf>

II. Рекомендована література

1. Алмаші М. М. Захист прав людини неурядовими правозахисними організаціями / М. М. Алмаші // Конституційно-правові академічні студії. - 2015. - Вип. 1. - С. 12-24. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kpac_2015_1_4
2. Буроменський М. В. Міжнародний захист прав людини та права біженців : навчальний посібник / М. В. Буроменський. – Київ, 2002. – 160 с.
3. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / В.Г. Буткевич, В.В. Мицик, О.В. Задорожній; за ред. В. Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2002. – 608 с.

4. Європейський суд з прав людини: Організація, діяльність, процес / упоряд. І. Шевчук [та ін.] ; відп. ред. В. В. Лутковська. - К. : Праксіс, 2005. – 166 с.
5. Мицик В.В. Права людини у міжнародному праві: міжнародно-правові механізми захисту: підручник / В.В. Мицик. – Київ, 2010. – 721 с.
6. Міжнародне право /Матіас Гердеген ; пер. з німецької. – Київ : К. І. С., 2011. – 515 с.
7. Міжнародне право: навч. посібник / за ред. М.В. Буроменського. – К., 2006. – 336 с.
8. Міжнародне публічне право: Підручник. – 2-ге вид. / за ред. В.М. Репецького. – К., 2012. - 437 с.
9. Несинова С. В. Нове покоління прав людини: сучасні проблеми класифікації / С. В. Несинова, Ю. С. Князева // Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія : Юридичні науки. - 2015. - № 2. - С. 36–42. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdujn_2015_2_8
10. Пастухова Л.В. Європейський механізм забезпечення прав людини: Навч. посібник.- Сімферополь: Таврія, 2009. - 224 с.
11. Руднева О. М. Поняття та види міжнародних інституційних механізмів забезпечення та захисту прав людини / О. М. Руднева // Право і суспільство. - 2012. - № 2. - С. 27-32. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2012_2_9

Тема 9. Право міжнародних договорів

1. Поняття та джерела права міжнародних договорів.
2. Класифікація та види міжнародних договорів.
3. Укладення міжнародних договорів.
4. Форма та структура міжнародного договору. Депозитарій.
5. Дія і дійсність міжнародних договорів.
6. Застереження та тлумачення міжнародних договорів.
7. Припинення та призупинення дії міжнародних договорів.

I. Міжнародно-правові акти та національне законодавство

1. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду ООН від 26.06.1945. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_010
2. Положення про Комісію міжнародного права від 21.11.1947 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_a01
3. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23.05.1969 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_118
4. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_a04
5. Конституція України від 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – ст. 141. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
6. Про міжнародні договори України від 29.06.2004 // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, N 50, ст.540 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>

II. Рекомендована література

1. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / В.Г. Буткевич, В.В. Мицик, О.В. Задорожній; за ред. В. Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2002. – 608 с.
2. Буткевич О. Міжнародна договірна практика України і сучасне міжнародне право: питання відповідності / О. В. Буткевич // Науковий вісник Дипломатичної академії України. - 2009. - Вип. 15. - С. 290-296. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdau_2009_15_39

3. Міжнародне право /Матіас Гердеген ; пер. з німецької. – Київ : К. І. С., 2011. – 515 с.
4. Міжнародне право: навч. посібник / за ред. М.В. Буроменського. – К., 2006. – 336 с.
5. Міжнародне публічне право: Підручник. – 2-ге вид. / за ред. В.М. Репецького. – К., 2012. - 437 с.
6. Мережко О.О. Право міжнародних договорів: сучасні проблеми теорії та практики. – К., 2002. – 344 с.
7. Попадинець Г. Підстави припинення дії міжнародних договорів у сучасних міжнародно-правових відносинах / Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. Том 30 (69) № 5. – 2019. – С. 248-252. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/5_2019/44.pdf
8. Яремчук В. Поняття та особливості міжнародного договору в працях І. І. Лукашука / Право і суспільство. Вип. 4. – 2019. – С. 342-351. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://journals.indexcopernicus.com/publication/2465020>

Тема 10. Право зовнішніх зносин

1. Поняття права зовнішніх зносин та система органів зовнішніх зносин держави.
2. Правовий статус та функції дипломатичних представництв.
3. Правовий статус та функції консульських установ.
4. Право спеціальних місій.
5. Дипломатичне право міжнародних організацій.
6. Правовий статус постійних представництв держав при міжнародних організаціях.

І. Міжнародно-правові акти та національне законодавство

1. Віденська конвенція про дипломатичні зносини від 18 квітня 1961 р. / Право зовнішніх зносин. Збірник документів. – К., 2003. – С. 82–93.
2. Віденська конвенція про консульські зносини від 24 квітня 1963 р. / Право зовнішніх зносин. Збірник документів. – К., 2003. – С. 481–502.
3. Конвенція про спеціальні місії від 8 грудня 1969 р. / Право зовнішніх зносин. Збірник документів. – К., 2003. – С. 463–475.
4. Конвенція про привілеї та імунітети Об'єднаних Націй від 13 лютого 1946 р. / Право зовнішніх зносин. Збірник документів. – К., 2003. – С. 154–159.
5. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» №2411-VI від 01.07.2010 // Відомості Верховної Ради. – 2010. - № 40. – Ст. 527.
6. Розпорядження Президента України «Про затвердження положення про дипломатичне представництво України за кордоном» (від 22.10.1992 №166/92-рп) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/166/92-%D1%80%D0%BF>
7. Указ Президента України «Про Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні» (від 10.06.93 р. №198/93) Право зовнішніх зносин. Збірник документів. – К., 2003. – С. 94–98.
8. Указ Президента України «Про Консульський Статут України» (від 02.04.1994 р. №127/94) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/127/94>

9. Указ Президента України «Про нештатних (почесних) консулів України» (від 17.02.1997 р. №150/97) / Право зовнішніх зносин. Збірник документів. – К., 2003. – С. 758–761.

10. Закон України «Про дипломатичну службу» від 20.09.2001 №2728-III // Відомості Верховної Ради. – 2002. – №5. – Ст. 29. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2728-14>

II. Рекомендована література

1. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / В.Г. Буткевич, В.В. Мицик, О.В. Задорожній; за ред. В. Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2002. – 608 с.

2. Гулієв А. Д. Право зовнішніх зносин: Підручник / А.Д. Гулієв. – К., НАУ, 2012.

3. Гуменюк Б.І. Основи дипломатичної та консульської служби. – К., 1998.

4. Грінєнко О. О. Місії ad hoc в сучасному праві Європейського Союзу / О. О. Грінєнко // Актуальні проблеми міжнародних відносин. - 2011. - Вип. 99(2). - С. 102-108. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmv_2011_99\(2\)_17](http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmv_2011_99(2)_17).

5. Кондик О. П. Міжнародно-правові аспекти реалізації функції ведення переговорів дипломатичними представництвами у сучасних умовах / О. П. Кондик // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. - 2014. - Вип. 29(2). - С. 253-258. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2014_29\(2\)_66](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2014_29(2)_66)

6. Ляшенко Т.М. Правовий статус дипломатичних представництв: монографія. – К., 2008. – 190 с.

7. Міжнародне право /Матіас Гердеген ; пер. з німецької. – Київ : К. І. С., 2011. – 515 с.

8. Міжнародне право: навч. посібник / за ред. М.В. Буроменського. – К., 2006. – 336 с.

9. Міжнародне публічне право: Підручник. – 2-ге вид. / за ред. В.М. Репецького. – К., 2012. - 437 с.

10. Репецький В.М. Дипломатичне і консульське право: Підручник. – 2-е вид., перероб. і доп. – К., 2006. – 372 с.

11. Чекіта В. Г. Правові засади вчинення нотаріальних дій консулом / В. Г. Чекіта // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. - 2017. - Вип. 1(2). - С. 157-162. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/apvu_2017_1\(2\)_39](http://nbuv.gov.ua/UJRN/apvu_2017_1(2)_39)

12. Hardy M. Modern Diplomatic Law. – Manchester University, 1998.

13. Lee L. T. Consular Law and Practice. – Oxford, Clarendon Press, 1991.

Тема 11. Право міжнародних організацій

1. Поняття, ознаки та юридична природа міжнародної міжурядової організації (ММО).
2. Компетенції, функції та структура ММО.
3. Порядок прийняття актів ММО та їхні види.
4. Організація Об'єднаних Націй та її спеціалізовані установи.
5. Загальна характеристика, структура та функції регіональних міжнародних організацій (Рада Європи, ОБСЄ, НАТО, Ліга Арабських держав, Африканський Союз).

I. Міжнародно-правові акти та національне законодавство

1. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду ООН від 26.06.1945. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_010
2. Статут Ради Європи від 05.05.1949 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_001
3. Заключний Акт НБСЄ від 01.08.1975 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_055
4. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_a04
5. Північноатлантичний договір від 04.04.1949 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/950_008

II. Рекомендована література

1. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / В.Г. Буткевич, В.В. Мицик, О.В. Задорожній; за ред. В. Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2002. – 608 с.
2. Горбатюк С. Є. Роль організації з безпеки і співробітництва в Європі у системі забезпечення соціогуманітарної безпеки / С. Є. Горбатюк // Ефективність державного управління. - 2017. - Вип. 2. - С. 86-94. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2017_2_12.
3. Жукорська Я.М. Ліга арабських держав: питання розвитку та перспективи / Актуальні проблеми правознавства. – Випуск 1. – 2016. – С.45-49. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/6646/1/%D0%96%D1%83%D0%BA%D0%BE%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%AF..pdf>

4. Запорожченко А. Причини та передумови економічного співробітництва країн Африканського Союзу / А. Запорожченко // Емінак. - 2015. - № 4. - С. 116-122. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eminak_2015_4_18.
5. Міжнародне право /Матіас Гердеген ; пер. з німецької. – Київ : К. І. С., 2011. – 515 с.
6. Міжнародне право: навч. посібник / за ред. М.В. Буроменського. – К., 2006. – 336 с.
7. Міжнародне публічне право: Підручник. – 2-ге вид. / за ред. В.М. Репецького. – К., 2012. - 437 с.

Тема 12. Міжнародне економічне право.

1. Поняття, предмет та система міжнародного економічного права.
2. Джерела та принципи міжнародного економічного права.
3. Суб'єкти міжнародного економічного права.
4. Правовий статус СОТ та інших міжнародних фінансових та валютних організацій.

I. Міжнародно-правові акти та національне законодавство

1. Генеральна угода про тарифи й торгівлю 1994 року. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_003#Text
2. Угода про сільське господарство. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_005#Text
3. Угода про застосування санітарних і фітосанітарних заходів. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_003#Text
4. Угода про технічні бар'єри в торгівлі. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_008#Text
5. Угода про пов'язані з торгівлею інвестиційні заходи. Офіційний портал Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_009#Text

II. Рекомендована література

1. Дахно І.І. Д 21 Міжнародне економічне право. — 3-тє вид., перероб. і доповн. Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 304 с.
2. Опришко В.Ф. Міжнародне економічне право і процес. - К.: Парламентське вид-во, 2014. — 518 с.
3. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / В.Г. Буткевич, В.В. Мицик, О.В. Задорожній; за ред. В. Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2002. – 608 с.
4. Міжнародне право /Матіас Гердеген ; пер. з німецької. – Київ : К. І. С., 2011. – 515 с.
5. Міжнародне право: навч. посібник / за ред. М.В. Буроменського. – К., 2006. – 336 с.
6. Міжнародне публічне право: Підручник. – 2-ге вид. / за ред. В.М. Репецького. – К., 2012. - 437 с.

Тема 13. Міжнародне гуманітарне право

1. Поняття, джерела та принципи міжнародного гуманітарного права
2. Поняття збройного конфлікту та його види. Агресія у міжнародному праві.
3. Учасники збройних конфліктів.
4. Міжнародно-правовий захист жертв війни.
5. Засоби та методи ведення воєнних дій.

I. Міжнародно-правові акти та національне законодавство

1. IV КОНВЕНЦІЯ про закони і звичаї війни на суходолі та додаток до неї: Положення про закони і звичаї війни на суходолі від 18.10.1907 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_222
2. Конвенція про захист цивільного населення під час війни [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_154
3. Конвенція про поводження з військовополоненими [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_153
4. Конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у регулярних арміях [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_151
5. Конвенція про поліпшення долі поранених, хворих і осіб, що потерпіли в корабельних аваріях, зі складу збройних сил на морі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_152
6. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_199
7. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_200
8. Міжнародна конвенція про боротьбу з вербуванням, використанням, фінансуванням і навчанням найманців від 04.12.1989 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_103
9. Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення від 13.01.1993 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_182

II. Рекомендована література

1. Алямкін Р. Міжнародно-правовий режим захисту прав людини під час внутрішніх збройних конфліктів / Р. Алямкін // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. - 2014. - № 6. - С. 47-51. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2014_6_12.
2. Бескоровайний С. Я. Види збройних конфліктів та їх правове регулювання / С. Я. Бескоровайний // Юридична наука. - 2014. - № 3. - С. 116-126. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jnn_2014_3_14.
3. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / В.Г. Буткевич, В.В. Мицик, О.В. Задорожній; за ред. В. Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2002. – 608 с.
4. Манько М. В. "Незаконні комбатанти": сучасні реалії / М. В. Манько // Часопис Київського університету права. - 2013. - № 1. - С. 343-348. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2013_1_83.
5. Міжнародне право / Матіас Гердеген ; пер. з німецької. – Київ : К. І. С., 2011. – 515 с.
6. Міжнародне право: навч. посібник / за ред. М.В. Буроменського. – К., 2006. – 336 с.
7. Міжнародне публічне право: Підручник. – 2-ге вид. / за ред. В.М. Репецького. – К., 2012. - 437 с.
8. Репецький В.М. Міжнародне гуманітарне право : підручник / В.М. Репецький, В.М. Лисик. – К., 2007. – 467 с.

Тема 14. Міжнародне кримінальне право та міжнародно-правова відповідальність

1. Поняття міжнародного кримінального права.
2. Поняття, види та форми відповідальності в міжнародному публічному праві.
3. Міжнародні злочини та індивідуальна кримінальна відповідальність за міжнародним правом.
4. Міжнародні кримінальні судові установи.
5. Форми співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю.
6. Юридична допомога та екстрадиція.

I. Міжнародно-правові акти та національне законодавство

1. Римський статут Міжнародного кримінального суду від 17.07.1998 р. №995_588. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588.
2. Декларація про територіальний притулок від 14.12.1967 р. №995_316. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_316.
3. Загальна декларація прав людини: Міжнародний документ ООН від 10 грудня 1948 р. Відомості Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015 (дата звернення 10.03.2020).
4. Про громадянські та політичні права: Міжнародний пакт від 16 грудня 1966 р. Відомості Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043
5. Про припинення злочину апартеїду і покарання за нього: Міжнародна конвенція від 30 листопада 1973 р. Відомості Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_149
6. Проти катувань та інших жорстоких нелюдських або тих, що принижують гідність, видів поводження і покарання: Міжнародна конвенція від 10 грудня 1984 р. Відомості Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085
7. Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього від 9 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_155#Text
8. Статут Міжнародного військового трибуналу для суду та покарання головних військових злочинців європейських країн осі від **08.08.1945** URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_201#Text

II. Рекомендована література

1. Сироїд Т. Л. Міжнародне кримінальне право : підручник. Харків : Право, 2023. 512 с.
2. Гутник В. Міжнародний кримінальний суд: питання ратифікації Статуту та перспективи розгляду справи щодо подій в Україні у 2013/14. Український часопис міжнародного права, № 4. - 2014.- С. 126–130.
3. Гутник В.В. Право на захист у міжнародних кримінальних судах: доктрина та практика: монографія / В. В. Гутник ; за наук. ред. проф. М. В. Буроменського. – Львів; Харків; Одеса, 2018. – 440 с.
4. Міжнародне кримінальне право (співробітництво держав у протидії злочинності) : підручник / В. А. Гринчак, І. В. Земан, І. І. Когутич, О. К. Марін. – Харків : Право, 2019. – 440 с.
5. Наден О.В. Найманство як соціальне та кримінально-правове явище: сутність, новітні тенденції розвитку та проблеми протидії / О.В. Наден. – К., 2005.
6. Нестеренко С. С. До визначення поняття екстрадиції у міжнародному праві / С. С. Нестеренко // Актуальні проблеми держави і права. - 2009. - Вип. 50. - С. 311-315. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2009_50_50.
7. Петрашко С.Я. Боротьба з корупцією: міжнародний вимір та національна практика / Сергій Петрашко. – Київ, 2014.
8. Солоненко О.М. Міжнародна кримінальна юстиція :етапи становлення та розвитку /О.М. Солоненко. – Київ, 2017.
9. Теорія кримінального переслідування: монографія / В. А. Гринчак, І. Я. Заєць, В. І. Петлюк, Г. М. Федущак-Паславська. – Львів, 2017.
10. Теорія та практика міжнародного кримінального права:підручник / [Зелінська Н. А., Андрейченко С. С., Дрьоміна-Волок Н. В., Коваль Д. О.; за ред. проф. Зелінської Н. А.]. – Одеса, 2017.
11. Хавронюк М.І. Сучасне загальноєвропейське кримінальне законодавство: проблеми гармонізації / М.І. Хавронюк. – К.: Істина, 2005.
12. Чорноус Ю. М. Міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю / Ю. М. Чорноус // Право та державне управління. - 2013. - № 4. - С. 106-111. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ptdu_2013_4_23.
13. Bossard A. Transnational Crime and Criminal Law / A. Bossard. – Chicago, 1990.
14. Boister N. An Introduction to Transnational Criminal Law. – Oxford, 2012.
15. Christopher W. Mullins. Blood, power, and bedlam : violations of international criminal law in post-colonial Africa / Christopher W. Mullins and Dawn L. Rothe. – New York, 2008.

16. Cryer R. An introduction to international criminal law and procedure / Robert Cryer. – Cambridge, 2014.
17. Gideon Boas. Forms of responsibility in international criminal law / Gideon Boas, James L. Bischoff, Natalie L. Reid. – Cambridge, 2007.
18. Ilias B. Criminological Approaches to International Criminal Law / Bantekas Ilias, Mylonaki Emmanouela. – Cambridge, 2014.
19. Ilias B. International criminal law / Ilias Bantekas. – Oxford, 2010.
20. International criminal law / rev. by Antonio Cassese. – Oxford, 2013.
21. Mueller G.O. Transnational Crime: Definitions and Concepts. Combating Transnational Crime: Concepts, Activities and Responses / Ed. By P.Williams, D.Vlassis. – London, 2001.
22. Routledge Handbook of International Criminal Law / ed. W.Shabas, N.Bernaz. – Routledge, 2011.
23. Saul D. Defining Terrorism in International Law / Ben Saul. – Oxford, 2010.
24. Miskowiak K. The International Criminal Court : consent, complementarity and cooperation / Kristina Miskowiak. – Copenhagen, 2000.
25. Wilkinson P. The Strategic Implications of Terrorism. Terrorism and Political Violence: A Sourcebook / ed. By M.L. Sondhi. – New Delhi, 2000.

Тема 15. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів

1. Поняття та види мирних засобів вирішення міжнародних спорів.
2. Роль і значення безпосередніх переговорів.
3. Добрі послуги і посередництво.
4. Слідчі та узгоджувальні комісії.
5. Міжнародні третейська (арбітражна) процедура.
6. Роль міжнародних судових органів у вирішенні міжнародних спорів.

Контрольні запитання:

1. Роль дипломатії у процесі мирного вирішення міжнародних спорів?
2. Поняття та види міжнародних спорів.
3. Процедура вирішення спорів у міжнародних організаціях.
4. Відмінності між добрими послугами та посередництвом.

Міжнародно-правові акти та національне законодавство

1. [Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду](#) від 26.06.1945 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_010
2. Регламент Міжнародного Суду ООН від 14.04.1978 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_h85
3. [Конвенція про мирне розв'язання міжнародних зіткнень](#) від 18.10.1907 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_938
4. [Договір про заборону війни як засобу національної політики \(Пакт Бріана-Келлога\)](#) від 27.08.1928 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_647
5. [Манільська декларація про мирне вирішення міжнародних спорів](#) від 15.11.1982 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_568

Рекомендована література

1. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / В.Г. Буткевич, В.В. Мицик, О.В. Задорожній; за ред. В. Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2002. – 608 с.
2. Гринчак В.А. Дипломатичні засоби мирного врегулювання міжнародних суперечностей (міжнародно-правові аспекти) : монографія. – Львів, 2012. – 188 с.

3. Гринчак І. В. Основні етапи формування третейського правосуддя у міжнародному праві: загальна характеристика. *Вісник Львівського університету. Серія: «Міжнародні відносини»*. 2016. Вип. 39. С. 128–134.
4. Мамон З. Міжнародний арбітраж як засіб мирного вирішення міжнародних спорів / З. Мамон // *Теорія і практика інтелектуальної власності*. – 2010. -№3. – С. 3-9.
5. Мицик В.В. Інститут превентивної дипломатії у міжнародному праві // *Наше право*. – 2011. - №2. –ч. 2. – С. 160-165.
6. Міжнародне право /Магіас Гердеген ; пер. з німецької. – Київ : К. І. С., 2011. – 515 с.
7. Міжнародне право: навч. посібник / за ред. М.В. Буроменського. – К., 2006. – 336 с.
8. Міжнародне публічне право: Підручник. – 2-ге вид. / за ред. В.М. Репецького. – К., 2012. - 437 с.
9. Ніколенко І. І. Проблеми визначення міжнародного конфлікту / І. І. Ніколенко // *Вісник Академії адвокатури України*. - 2013. - Число 1. - С. 204-207. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vaau_2013_1_34
10. Тропін З. В. Криза універсалізму в діяльності мирних засобів вирішення міжнародних спорів та їх регіоналізація / З. В. Тропін // *Часопис Київського університету права*. - 2014. - № 2. - С. 351-354. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2014_2_83

Тема 16. Право міжнародної безпеки

1. Поняття права міжнародної безпеки.
2. Протиправне та правомірне застосування сили.
3. Універсальні та регіональні системи колективної безпеки.
4. Право регулювання роззброєння та обмеження озброєнь.
5. Проблема реформування світової системи миру та безпеки.

I. Міжнародно-правові акти та національне законодавство

1. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду ООН від 26.06.1945. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_010
2. [Договір про колективну безпеку](#) від 15.05.1992 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/997_095
3. [Договір про нерозповсюдження ядерної зброї від 1 липня 1968 року](#) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_098
4. Заключний Акт НБСЄ від 01.08.1975 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_055
5. [Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї](#) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/998_158
6. Північноатлантичний договір від 04.04.1949 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/950_008

II. Рекомендована література

1. Міжнародне право / Матіас Гердеген ; пер. з німецької. – Київ : К. І. С., 2011. – 515 с.
2. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / В.Г. Буткевич, В.В. Мицик, О.В. Задорожній; за ред. В. Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2002. – 608 с.
3. Дмитрієв А.І. Інститут постійного нейтралітету міжнародному праві : монографія / А.І. Дмитрієв. – Київ, 2005. – 312 с.
4. Задорожній О. В. Анексія Криму – міжнародний злочин : монографія / О.В. Задорожній. – К. : К.І.С., 2015. – 576 с.
5. Кононенко В. П. Аналіз міжнародного договору України "Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до договору про нерозповсюдження ядерної зброї" / В. П. Кононенко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Серія : Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм. - 2014. - № 1144, вип. 4(2). - С. 21-25. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhMv_2014_1144_4\(2\)_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhMv_2014_1144_4(2)_6)

6. Міжнародне право: навч. посібник / за ред. М.В. Буроменського. – К., 2006. – 336 с.
7. Міжнародне публічне право: Підручник. – 2-ге вид. / за ред. В.М. Репецького. – К., 2012. - 437 с.
8. Ржевська В.С. Право держави на самооборону і міжнародна безпека / В.С. Ржевська. – К., 2005.
9. Смирнова К. В. Колективна самооборона: Статут ООН та право Європейського Союзу / К. В. Смирнова // Актуальні проблеми міжнародних відносин. - 2011. - Вип. 96(1). - С. 113-117. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmv_2011_96\(1\)_19](http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmv_2011_96(1)_19)
10. Українська Революція гідності, агресія РФ і міжнародне право / О.В. Задорожній (ред). – К. : К.І.С., 2014. – 1016 с.

V. КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Поняття та зміст міжнародного права.
2. Функції міжнародного права.
3. Система сучасного міжнародного права.
4. Природа юридично обов'язкової сили міжнародного права
5. Теорії співвідношення міжнародного права з національним правом.
6. Міжнародне публічне та міжнародне приватне право.
7. Міжнародне право та політика.
8. Міжнародне право та мораль.
9. Міжнародне право та релігія.
10. Поняття та особливості основних принципів міжнародного права.
11. Принцип суверенної рівності держав.
12. Принцип невтручання у внутрішні справи.
13. Принцип незастосування сили чи погрози силою.
14. Принцип мирного вирішення міжнародних спорів.
15. Принцип рівноправності та самовизначення народів.
16. Принцип співробітництва.
17. Принцип добросовісного виконання зобов'язань за міжнародним правом.
18. Принцип територіальної цілісності держав.
19. Принцип непорушності державних кордонів.
20. Принцип поваги до прав людини та основних свобод.
21. Поняття та види джерел міжнародного права.
22. Міжнародний договір, як основне джерело міжнародного права.
23. Міжнародно-правовий звичай.
24. Загальні принципи права, як джерело міжнародного права.
25. Рішення міжнародних судів, як допоміжне джерело міжнародного права.
26. Наукова доктрина, як допоміжне джерело міжнародного права.
27. Роль рішень міжнародних організацій у створення міжнародно-правових норм.
28. Кодифікація та прогресивний розвиток міжнародного права.
29. Поняття і види суб'єктів міжнародного права.
30. Держава, як суб'єкт міжнародного права.
31. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних організацій.

32. Державоподібні утворення, як суб'єкти міжнародного права.
33. Міжнародна правосуб'єктність народів, які борються за самовизначення.
34. Проблема правосуб'єктності фізичних та юридичних осіб.
35. Поняття, форми та види визнання у міжнародному праві.
36. Визнання держав.
37. Визнання урядів та інші види визнання.
38. Поняття правонаступництва та його підстави.
39. правонаступництво стосовно міжнародних договорів.
40. правонаступництво стосовно державної власності, архівів та боргів.
41. Поняття і види території у міжнародному праві.
42. Державна територія, її склад.
43. Способи набуття та зміни території у міжнародному праві.
44. Поняття, види та правовий режим державних кордонів.
45. Правовий режим міжнародних річок, проток та каналів.
46. Міжнародно-правовий режим Арктики.
47. Міжнародно-правовий режим Антарктики.
48. Поняття населення у міжнародному праві.
49. Міжнародно-правові питання громадянства.
50. Правовий статус іноземців, апатридів та біпатридів.
51. Правовий статус біженців.
52. Правовий статус внутрішньо-переміщених осіб.
53. Поняття та види міжнародних спорів.
54. Роль і значення безпосередніх переговорів.
55. Добрі послуги і посередництво.
56. Слідчі та узгоджувальні комісії.
57. Міжнародні третейська (арбітражна) процедура.
58. Роль міжнародних судових органів у вирішенні міжнародних спорів.
59. Поняття та кодифікація права міжнародних договорів.
60. Поняття та види міжнародних договорів.
61. Стадії укладення міжнародних договорів.
62. Депозитарій міжнародного договору.
63. Форма та структура міжнародного договору.
64. Дія міжнародних договорів у часі та просторі.

65. Підстави недійсності міжнародних договорів.
66. Застереження до міжнародних договорів.
67. Припинення та призупинення дії міжнародних договорів.
68. Поняття права зовнішніх зносин та система органів зовнішніх зносин держави.
69. Правовий статус та функції дипломатичних представництв.
70. Передумови та порядок призначення глави дипломатичного представництва.
71. Структура та персонал дипломатичного представництва.
72. Дипломатичний корпус.
73. Дипломатичні привілеї та імунітети.
74. Правовий статус та функції консульських установ.
75. Порядок призначення глави консульської установи. Консульський округ.
76. Консульські привілеї та імунітети.
77. Міжнародно-правові основи організації та діяльності спеціальних дипломатичних місій.
78. Початок та закінчення функцій спеціальної місії.
79. Привілеї та імунітети спеціальних дипломатичних місій.
80. Правовий статус постійних представництв держав при міжнародній організації
81. Делегації та місії спостерігачі держав на міжнародних конференціях.
82. Поняття, ознаки та юридична природа міжнародної міжурядової організації (ММО).
83. Компетенції, функції та структура ММО.
84. Порядок прийняття актів ММУ.
85. Організація Об'єднаних Націй та її спеціалізовані установи.
86. Загальна характеристика, структура та функції регіональних міжнародних організацій (Рада Європи, ОБСЄ, НАТО, Ліга Арабських держав, Африканський Союз).
87. Поняття, предмет та система міжнародного економічного права.
88. Джерела міжнародного економічного права.
89. Принципи міжнародного економічного права.
90. Суб'єкти міжнародного економічного права.
91. Основні галузі міжнародного економічного права
92. Кодифікація міжнародного морського права.
93. Правовий статус внутрішніх вод та територіального моря

94. Правовий статус прилеглої зони, виключної економічної зони та континентального шельфу.
95. Міжнародно-правовий режим відкритого моря.
96. Правовий режим дна морів та океанів та його надр.
97. Міжнародний інституційний механізм у галузі мореплавства та використання морських просторів.
98. Поняття та зміст міжнародно-правового захисту прав людини.
99. Джерела міжнародного права прав людини.
100. Класифікація основних прав та свобод людини.
101. Механізм контролю за дотриманням прав людини на універсальному рівні.
102. Європейський механізм захисту прав людини.
103. Поняття права міжнародної безпеки.
104. Протиправне та правомірне застосування сили.
105. Універсальні та регіональні системи колективної безпеки.
106. Без'ядерні зони.
107. Право регулювання роззброєння та обмеження озброєнь.
108. Поняття, джерела та принципи міжнародного гуманітарного права.
109. Поняття агресії у міжнародному праві.
110. Поняття збройного конфлікту та його види.
111. Учасники збройних конфліктів.
112. Міжнародно-правовий захист жертв війни.
113. Засоби та методи ведення воєнних дій.
114. Право неміжнародних збройних конфліктів.
115. Поняття міжнародного кримінального права.
116. Поняття, види та форми відповідальності в міжнародному публічному праві.
117. Міжнародні злочини та індивідуальна кримінальна відповідальність за міжнародним правом.
118. Міжнародні кримінальні судові установи.
119. Форми співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю.
120. Юридична допомога та екстрадиція.